

PIRÓSLÓBÓGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIX. évfolyam,
5575. szám

4 oldal,
20 bani

Szombat
1963.
február 9.

A vasutasok és a kőolajipari munkások hősi harcai évfordulójának küszöbén

Bonyolult, kiválóan finom berendezése van az aradi átlomás elektrodinamikus központjának. Blajovici Stefan és Viflar Alexandru, a két kiváló elektromechanikus pontos méréseket eszközöl, hogy a berendezésben még a legkisebb üzemzavar se adódjon. (Kelen Ferenc felvétele)

Többet, jobbat

A CFR CT.5. egység munkaközössége, az alapszervezet és a szakszervezeti bizottság állandó irányításával, szép eredményeket ért el az elmúlt esztendőben a javítási munkálatok minőségének tökéletesítése és a terv teljesítése terén. Ezek az eredmények arra ösztönözték az egységet, hogy 1963-ban még lendületesebben tevékenykedjenek a sikerek eléréséért. Ennek eredményeként januárban az összeredméssel tervet nemcsak teljesítették, hanem jelentősen is szűrték. A kitűnő minőségi javítási munkálatok elvégzése mellett nagy gondot fordítanak az általuk készített termékek választékának bővítésére is. Így például januárban megkezdtek az átlomásnál használt új elektromos jelzőberendezés gyártását. Ezt a készüléket teljes egészében az egység szakemberei tervezték és állították elő. Szeregi István specialista vezetésével. A közeljövőben egy másik típusú jelzőkészülék gyártását kezdik meg. Az egység dolgozói arra törekednek, hogy jó munkával, kiváló eredményekkel köszöntsék február 16-át a Vasutasok Napját.

Az ifjak is készülnek

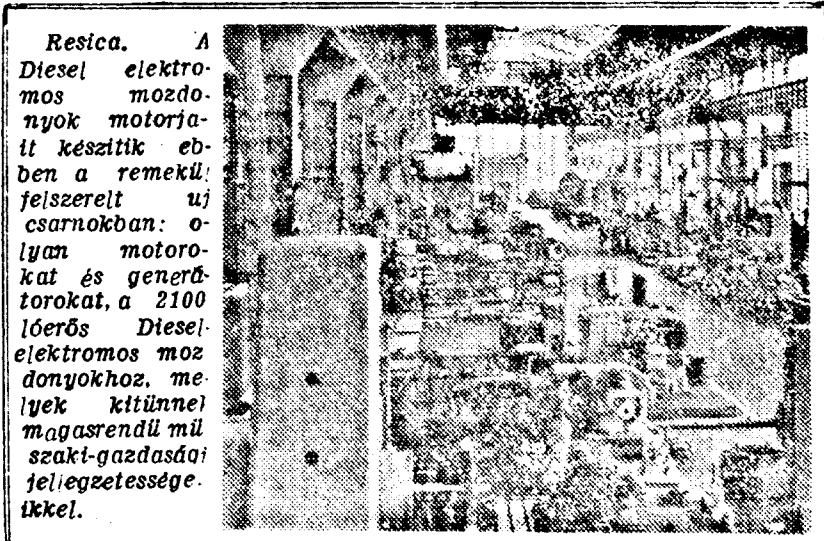
A CFR CT.5. egységben nagy figyelmet fordítanak az ipari tanulók nevelésére, oktatására. A jövő szakemberei a legjobb munkások, kommunisták mellé osztották be, akik rendszeresen foglalkoznak velük és beavatták a szakma titkaiba. Az egységben tevékenykedő mintegy 95 másodéves és 93 harmadéves tanuló elhatározta, hogy február 16-át kiváló tanulási eredményekkel köszönti.

Dicséretet érdemelnek

A CFR L.8. vonal karbantartó részlegének dolgozói dicséretet érdemelnek az elmúlt hónapban kifejtett tevékenységükért. A mostoha időjárás ellenére is sikerült biztosítani a zavartalan vasúti forgalmat. Minden erejükkel arra törekedtek, hogy az eszközölt munkálatok kiváló minőségűek legyenek. Ezt sikerült is elérniük. Bizonyított erre az is, hogy az előirányzott minőséget 2 százalékkal szűrték, ami kimagasló, jó eredménynek számít. Az említett részleg dolgozói február 16-án vállalták, hogy az összes szerszámkészítési és berendezési feladatot, vagyis üzemeltetést, hogy minél hamarabb elvégezzék, hogy február 16-án kiváló tanulási eredményekkel köszöntsék.

Ésszerű intézkedési terv

Már befejezték a korábbi intézkedési tervet, amelyet új megfontolásokkal egészítettek ki. Ez a terv a legfontosabb intézkedéseket tartalmazza, amelyek a központi laboratórium berendezését célozzák, ahol a fémek fémes anyagok analízisét végzik majd az acél széntartalmának, az anyagok keménységének ellenőrzését, stb. Néhány szükséges készítményt már beszereztek. A zománcérett kemencénél bevezetik a pirométerek használatát, a hőmérséklet ellenőrzésére. Ez lehetővé teszi a minőségi károsan ható nagy hőmérséklet-különbség elkerülését. Intézkednek a fázisok közötti ellenőrzés szakmai képzettségének bővítéséről. Már alkalmazzák a tűzhegyes kémfogantatókat hőálló műanyagból történő helyettesítését, ami bizonyára szintén kedvező visszhangra talál majd a háziasszonyok körében. Az intézkedési terv arra enged következtetni, megvan a biztosíték azon feladatok sikeres elvégzésére, amelyeket a vállalat dolgozói célul tűztek ki maguk elé.

Elismeréssel beszélnek róluk

„Csak kifogástalan minőségű terméket készítettünk”, ez a jelző vezérelte és vezérelt mindenki munkájában a Fierarul gyár 2-es számú részlegének dolgozói. Eppen ezért valamennyien magukéba tették és állandóan követik a Román Munkáspárt Központi Bizottságának a szocialista verseny fő szempontjaira vonatkozó irányelveit.

Az elmúlt évi terv mutatóit például 8,1 százalékkal szűrték. Ezenkívül tervet felül 482.000 lej értékű drut gyártottunk. Az önköltségi árat — az előirányzattal szemben — a makropontoknál 11,1, a zongoraszámoknál pedig 12,5 százalékkal csökkentettük.

Az új évben még fokozottabb lendülettel kezdünk munkát. És e nemes vetélkedés győzelmeként januári termelési feladatainknak 116,9 százalékban tettünk eleget. Dicséretre méltó az a tény is, hogy tervet felül 5.100 darab makkpántot és 8.000 ágyvasat készítettünk. A minőség pedig — mint mindig — ez alkalommal is kifogástalan volt. Mindezen megvalósítások részlegünk dolgozóinak szorgalmát dicsérik. Elérésükben különösen az élmunkások tettek ki. Közülük bemutatjuk Péntes Miklóst, Farkas Annát és Budis Constantint.

Péntes Miklós kommunista már hosszú ideje a gyár élmunkásai közé tartozik. Szerelességéért, szorgalmáért mindenki elismeréssel beszél róla. Megérdemli. Januári tervét 45 százalékkal szűrték.

Farkas Anna elvtársnőre is a szorgalom és lelkiismeretesség jellemző. Anna néni — mert így ismerik a gyárban — szeretik munkatársait. Mindenkiért segít, tanácsot ad. A múlt havi terv mutatóit 133 százalékkal teljesítette.

Harmadik százalék terv túlháldás. Ennyit mutat a grafikon görbéje Budis Constantin januári havi teljesítményéről. A fiatal dolgozó IMSZ-taghoz méltóan végzi feladatát. Jó szakember. Meg is büszküllik munkatársai, különösen azok, akiknek — ha szükséges — segítségét nyújt. Kemenes Mária, levelező

Legújabb események hírek jelentések események

Látogatás

Ostibörtökön reggel, mintegy 80 pionir keverte fel a Készruhagyat. A gyermekek javarésze a pionirház „Ügyes kezek” elnevezésű körének tagja. Ehhez a csoporthoz csatlakoztak a 8-as számú nyolcosztályos iskola és az 5-ös számú középiskola egyeséhez tartozó pionirok is. A gyermekek érdeklődéssel figyelték a fürgé kezű felnőtteket, a gyors pékekét. Az őket kalauzáló technikusok sok érdekeset mutattak a kis látogatóknak.

Irodalmi előadás

Tegnap, péntek délután 5 órai kezdettel a Barátság Házának dísztermében a városi néptanács rendezésében irodalmi előadást tartottak. Erre meghívták a különböző városkerületekben dolgozó asszonyokat, lányokat. Ez alkalommal Horia Lovinescu egyik regényét ismertették. Az irodalmi előadást követően az Állami Filharmonia színpadja lépett fel.

Versenyászlót nyertek

A napokban nyújtották át a tartományi élenjáró megillető versenyászlót az ADAS aradi kiemelkedésének. Az ADAS dolgozói ezt a jutalmat az elmúlt év negyedik negyedében felmutatott eredményekkel érdemelték ki. A zászlótadás bensőséges közhangulatban történt, a tervteljesítésről és sok más kiemelkedő sikerről.

Külföldről

Ulan Batorban február 8-án megnyitott a Nagy Népi Hural negyedik ülészaka, amely megvitatja és jóvá hagyja a Mongol NK 1963. évi népgazdasági és kulturális fejlesztési tervét és a köztrasszág költségvetését. Az ülészakon megvitatják a közoktatási rendszer további fejlesztésének kérdését is. D. Molomassam, a Mongol Forradalmi Néppárt KB Politikai bizottság tagja, a Minisztertanács első alelnöke jelentést terjesztett elő a népgazdasági fejlesztési tervről.

További javítási

tervi a termékek minőségét és tovább korszerűsíteni a gépi felszereléseket, a technológiai folyamatot, — ez a két nagyon fontos feladat vezérfonalaként át meg-átszövi az Elektromechanikai helyiipari vállalat műszaki-szervezeti intézkedési tervének pontjait. Minden fejlesztés, valamennyi intézkedés a dolgozók ez irányú törekvéseit tükrözi.

Az alapos, ésszerűtlen összeállítás terv mintegy 50 pontot tartalmaz. Néhányat a legfontosabbak közül megemlíthetünk. Itt van például az az intézkedés, amely

A lakosság anyagi és kulturális színvonala emelkedésének kifejezése

— Az Arad városi néptanács XII. ülészakának munkálatairól —

Az országos ütemmel arányosan városunk is napról-napra, évről-évre fejlődik. A mind jobban gyarapodó korszerű lakások az új, impozáns épületekben, a mind jobban kiterjedő aszfaltotzott utak, a villanyhálózat kiterjesztésében és a jól felszerelt művelődési és közegészségügyi intézmények, amelyek egyre szélesebb körű tevékenységét fejtenek ki, a nagyszámú különböző tokozati iskolák, a büszkén ellátott szociális kereskedelmi egységek, a dolgozó emberek egyre emelkedő életszínvonala — egy szóval minden azt a gondoskodást fejezi ki, amelyet pártunk és kormányunk tanúsít a lakosság szűkebb körű, egyre növekvő igényeinek kielégítése iránt. Bármerre tekintünk is, az új szocialista élet jeleit mindenütt felfedezhetjük.

Miként fejlődik a város s milyen eredményeket ért el az elmúlt esztendőben — ezekről a kérdésekről beszéltek nagy felelősséggel a városi néptanács XII. ülészakán, ahol megvitatották az 1962-es év költségvetésének teljesítését és a jövőhöz vezető út kérdését. A városi néptanács végrehajtó bizottsága elnökeinek beszámolója, valamint a terv- és pénzügyi állandó bizottság által előterjesztett társjelentés, nem különben a hozzászólások behatóan értékelték az elért eredményeket, amelyek a költségvetés biztosított összegek ésszerű felhasználása folytán jöhetnek létre, városunk gazdasági fejlesztésének, a társadalmi-kulturális vonatkozású tevékenység kiterjesztésének érdekében.

Jelentősebb az a tény, hogy 1962-ben mind a bevételek, mind pedig a kiadások rovatánál az előző években elért eredményeknél sokkal jobban teljesült a néptanács költségvetése. A bevételek előirányzott 105 százalékkal sikerült valóra váltani s ez lehetővé tette, hogy megfelelő alapokkal rendelkezzen a tervben előirányzott gazdasági, illetve társadalmi és művelődési célkitűzéseknek a valóra váltása során. A költségvetés bevételek rovatának teljesítéséből és túllépéséből jelentékeny mértékben kivette részét városunk helyiiparának hálózata. Az aradi helyiipari vállalatok jövedelméből több, mint 11.200.000 lej, a terv előirányzatánál 3.000.000 lejjel többet juttattak költségvetésünknek. A helyiiparban tapasztalható kiemelkedő teljesítmények annak a tevékenységnek tulajdoníthatók, amelyet az eme iparágban dolgozók, a pártvezetők által kifejtett politikai munka nyomán végeztek. Az ülésszak munkálatai során kiemelt, hogy a legkisebb munkát a Progresul vállalatnál végezték, ahol jelentékeny mértékben gyarapították a termékek választékát s ezzel arányosan javították a minőséget is. Felfelé ível a tevékenység az Electrometal vállalatnál is. A városi néptanács költség- és lakterületi gazdálkodási vállalatát szintén tetemesen kivették részükkel a bevételek összegének növeléséből. Csupán a Decorativa városi építkezési és javítási vállalat lépte túl a tervben előírt önköltség színvonalát, mivel az üzemi hibák mutatkoztak a munkaszervezésben. Így a Decorativa vállalat nem járult hozzá a költségvetés bevételeihez. Egyébként a vállalat vezetőségét keményen megbírálták a lakosságnak végzett egyes munkálatok gyenge minőségéért is.

A bevételek jelentékeny forrásának bizonyult a szocialista kereskedelem is. Tavaly igen gazdag áruválasztékkal rendelkeztek a kereskedelmi egységek, amelyeknek minősége és kivételesen nagy vonzerőt gyakorolt a vásárlókörökre. Ugyanakkor a kereskedelmi hálózat munkaközössége általában lelkiismeretesen, udvariasan végezte felelősségteljes munkáját. Az üzletek egy részének átalakítása, korszerűsítése szintén hozzájárult a forgalomba hozott árumennyiség volumenének gyarapodásához s ezáltal természetesen a jövedelem növekedéséhez is. Jellemzők erre

Dumitru P.

(Folytatása a 3-ik oldalon)

A néptanácsi képviselőválasztások előtt

Petrar Romulus elvtárs nagy megbecsülésnek és tiszteletnek örvendő a pécsi Filimon Sirbu kollektív gazdaságban, amelynek elnöke. Emellett odaadással foglalkozik a 18. számú választókerület ügyes-bajos kérdéseivel is, amelynek majdnem tíz éve néptanácsi képviselője. Ismét jelölték.

Pelle József, a kürtösi gép- és traktorállomás párt- alapszervezetének titkára már 1958 óta képviseli a 13-es számú választókerület lakosait. Kerületében több ízben mozgósította a választókat különböző közérdekű akciók elvégzésére. A kerület lakosai ismét jelölték javasolták.

240 ezer lej különpremium

A Kőolaj- és Vegyipari Minisztériumban az elmúlt napokban kifejtették a tavalyi utátlási verseny győztes vállalatát. A versenyen csaknem 9500 utátló vett részt, akiknek több mint fele munkás. A termelésben mintegy 5300 utátlást alkalmaztak. Az utátlások több mint 106 millió lej értékű megalkarítást hoztak a vegyipari és kőolajipari vállalatoknak. Összesen 13 egységet jutalmaztak. A nyertes vállalatok csaknem 240 ezer lej különpremiumot kaptak az utátlások számára.

A FALUSI IMSZ POLITIKAI OKTATÁSI KÖRÖK PROPAGANDISTÁINAK FIGYELMÉBE!

Vasárnap, február 10-én reggel fél 9 órakor jelenjen meg a Pártkabinethoz az Arad városi és város-hoz tartozó községekből IMSZ politikai oktatási körök propagandistái.

Évekkel ezelőtt jelölték első ízben néptanácsi képviselőnek a sofronyai 5-ös számú választókerület honpolgárait, a hogy mennyire nem csatlakoztak benne azt, igazolja mostani fejlődése is.

Dunai János szentpálai származású, 1951 óta lakik Sofronyán, a helyi vállalatnál dolgozott mint rakodó munkás. 1946-ban lett a párt tagja. Azóta számos feladatot kapott és valamennyit öntudatosan teljesített.

1958-ban az 5-ös számú választókerület lakosai néptanácsi képviselőjelöltnek javasolták, majd a községi néptanács végrehajtó bizottságának elnöke lett. Őt év nem túl hosszú idő, de aki ezelőtt öt évvel Sofronyán vagy Szentpálján járt és ma újból arra viszi az utat, csodálattal szemléli azt a sok megvalósítást, melyeket ebben az időszakban elérték.

A sofronyai iskola kisneműt bizonyított, nem felelt meg a mai korszerű oktatás követelményeinek. Ezért egy népgyűlés alkalmával megvitatották a kérdést és elhatározták, hogy bővítsék, korszerűsítsék az iskola épületét. A határozatot tett követte. A község lakosainak mezzeszerető támogatásával négy új, tágas tantermet építettek. Az egész épületet tartoztatják, rendezték. A 13-as számú kerületben bevezették a villanyt. Ez régi vágyuk volt a kerület lakóinak.

A néptanács épületét is bővítették, tartoztatják. Ezenkívül orvost rendelőt rendeztek be,

Harmadszor...

ami lehetővé tette, hogy a község lakói helyben kapjanak orvosi kezelést, ne kelljen a városba menni azért. Hét hidat építettek s az utakat valamennyi utcában megjavították. Még sokáig sorolhatnánk azokat a megvalósításokat, melyeket Sofronyán értek el.

De nezzük csak mit tettek Szentpálján — a községhez tartozó falu fejlődésének érdekében? Bizony, Szentpálról sem feledkezett meg a néptanács elnöke. Ott is új korszerű iskolát építettek, olyat, hogy öröm nézni. Valamennyi utcában virágágyásokat létesítettek, melyeket nagy szeretettel gondoznak a falu lakói.

Jelenleg nagy feladat előtt állnak a szentpáljaiak. Ugyanis elhatározták, hogy önkéntes hozzájárulásból idén kultúrthont építenek. A néptanács közbejárásával az anyag nagy részét már be is szerezték. Most csak azt várják, hogy elérkezzen a kedvező idő, s máris elkezdik a munkálatokat.

Mikor Dunai elvtársat megkérdeztük: mondjon valamit tevékenységéről, szerényen válaszolt:

— Nem nekem jár a dicséret — a község lakóinak.

Megismerték, megszerették a községben s főleg a választókerületben. Ezért jelölték ismét néptanácsi képviselőjelöltnek az 5-ös számú választókerület honpolgárait. S. L.

Eredményesen zárták az elmúlt évet

A tornyai kollektív gazdaságban is várják a jó időt, hogy ebben az évben az elmúlt év tapasztalatai alapján fokozott munkával lássanak hozzá feladataik teljesítéséhez és így még szebb sikereket érjenek el. Igaz, 1962-ben is eredményesen dolgoztak s ezt bizonyítja az is, hogy a 3.300.000 lej előirányzott bevétel helyett 3.400.000 lejt értek el. Így egy-egy munkaegységre 11,83 lejt osztottak.

Ami a növénytermesztést illeti, az elmúlt évben a kedvező időjárás következtében az egyik növényfajtánál jó, a másiknál gyengébb volt a termés. A szárazmázas alkalmával azonban nem is az időjárás, hanem egyes gazdasági-szervezési kérdések hozták fel indokul a gyengébb terméshozamokat a gazdaságoknál. Például a gazdaságban buzából mindössze 1456 kilós hektáronkénti átlagot takarítottak be, de ennek nemcsak az időjárás volt az oka, hanem elsősorban az, hogy 1961 őszén rosszul előkészített talajba vetették a búzát. Mivel a takarékoskodni akartak, saját gépekkel vetették, így a mag nagysága a föld felületén maradt s így a száraz időjárás károsan befolyásolta a termést. Ami a kukoricát illeti, itt már eredményesebben dolgoztak. A gazdaság vezetői tanácsa, a pártalapszervezet irányításával nagy figyelmet fordított a haladó agrártechnikai módszerek alkalmazására. Csaknem mindenütt jól előkészített talajba, jó minőségű magot vetettek, kellő időben végezték a növénygondozást. Ügyeltek arra, hogy a kollektívisták biztosítsák a hektáronkénti szükséges növényművelést is. Hogy ez mennyire vezetett eredményre, azt az is bizonyítja, hogy az évzárás alkalmával a tornyai

kollektív gazdaságban 96 kollektívista részesült többletjuttatásban a kukorica termés-hozamának teljesítéséért. Így például Csányi János, aki a szárazmázas területen jóval nagyobb termést takarított be az előirányoztnál, többletjuttatásmintánál 1517 lejt kapott. Prada Ioan 1692 lejt, Kiss János 1152 lejt, Kádár Gyula 778 lejt vitt haza. Így sorolhatnánk azoknak a kollektívistáknak a neveit, akik megértették, hogy a haladó agrártechnikai módszerek alkalmazása, az idejében végzett munka a terméshozamok növelésének egyik fontos tényezője és ennek megfelelően dolgoztak.

A tornyai kollektív gazdaságban — noha a talaj nem mindenütt alkalmas ipari növények termesztésére — mégis jó eredményt értek el az elmúlt évben ezen a téren is. A 100 hektár kender, a 45 hektár napraforgó, a 60 hektár cukorrépa és a 20 hektár dohány. Igen jól jövedelmezett a több, mint másfél millió lejt vételleztek be ezek értékesítéséből. Id. Boldis Antal, ifj. Maliga Mihály, Csizmas Juhanna, Boar Vasile, Pige János, Gazdag Gergely és sokan mások példamutatóan dolgoztak az ipari növények termesztésénél és a kedvezőtlen időjárás ellenére is jó termést takarítottak be.

A gazdaságban mind jövedelmezőbb az állattenyésztés is. Noha a gazdasági ágban még sok tennivaló akad a tornyai kollektívisták számára, mégis 1962-ben az állattenyésztés több, mint 651.000 lejt bevételt biztosított. Elérték azt, hogy a karmánvázott teheneként 2.300 liter tejet fejtek. Ebben a munkában dicsőretek érdemelnek Moisa Jiva, Palacsek János, Birău Nicolae és mások. A gazdaság vezetői bizottsága az alkotási szakosztályok javaslatai alapján nemrég hozta meg döntését az írószövetség 1962. évi irodalmi díjainak kiosztásáról.

Kiosztották az 1962 évi irodalmi díjakat

A díjakat a következő íróknak ítélték oda: PROZA: Vasile Rebreanu a „Casa” és a „Dimineața de toamnă” című kötetekért; KÖLTÉSZET: Ion Horea „Coloana în amiază” és „Flori de papadie” című kötetekért; SZINMŰIRODALOM: Gheorghe Vlad „Indărăzneala” című darabjéért; IRODALOM-KRITIKA ÉS IRODALMTÖRTÉNET: Kakassy Endre „Emilescu élete és költészete” magyar nyelvű művéért; RIPORT ÉS PUBLICISZTIKA: Petre Vintila „Soseaua milionarilor” és „Dobrogea în mars” című kötetéért; FORDÍTÁS: Emil Giurgiuca Méliusz József „Ameddig a szem ellát” című könyvének fordításáért; GYERMEK- ÉS IFJUSÁGI IRODALOM: Al. Popovici a „Băiatul din banca a doua” című színdarabjéért.

Ajánlások a méhek gondozására

A mostani fagyos időjárás miatt a méheknek a szokásosnál több élelemre van szükségük. A szükséges élelem biztosítására és az élelemhiány miatt fellépő veszteségek megelőzésére a méhészek és seymehernyőtenyésztési központi állomás és a Méhész egyesület ajánlja a méhészeknek, hogy ezekben a napokban ellenőrizzék, miként telnek a méhek. Ott, ahol a kaptárakban rendelkezésszerűen van élelem, az ellenőrzéssel kapcsolatban a következőket ajánljuk:

Azoknak a méhesládoknak, amelyeknek élelemkészletet végefelé járnak, mézes lepetek kell beadni a méhésztartóktól. A lépet a kaptárba való behelyezés előtt kb. 12 órával a méhesz helyiségben kell tartani. Ha nincs mézes lép, akkor mézsziruppal pótolni kell a lépet.

A téhergépkecskék fordult be a Szerszámgépgyár udvarára. Rajta hatalmas láda. Akik látták, éppen csak egy pillantással méltatlák és rövid megjegyzést fűztek hozzá:

— Uj gép érkezett. — Nem volt valami nagy újság, hiszen nap, mint nap szemtanul lehetnek ilyen jelenetek.

A főgépező osztályán azonban annál nagyobb volt az izgalom. Főmérnök, főgépező, mérnökök, technikusok tárgyaltak, vitákoztak. A vállalat főmérnöke emelt hangon jelentette be:

— Elváltam! Uj közörlépet kaptunk. Ez azt jelenti, hogy a régi kádiból, vagyis átadjuk az ócskaanyaggyűjtőnek, újraöntés céljából...

Egy drapp koponyes, közep-termetű mérnök, névszerint Szász Artúr elvtárs szól közbe.

— Ne dobjuk ki a gépet. Korszerűsítsük és tovább használhatjuk.

tott cukrot kell készíteni, amelyet egy-két kilós adagokban a keretek felső léceire helyezve kell beadni.

Azokban a kaptárakban, amelyekben a teljes rajok az előző részen elhelyezett lépekkel már nagyraest klették a mézet, a hátsó részen lévő lépekben pedig még elegendő méz van, meg kell fordítani a kereteket. A fészkek szélén lévő első keret eredeti helyen hagyjuk, és minden második keretet fordítunk meg, hogy a méhek a fészkek minden részében élelemhez jussanak.

Az átnedvesedett burkolatot ki kell szedni és meg kell szárítani; esetlőre este gondoskodni kell a fészkek falazatának pótlólagos burkolatáról száma vagy náborlással. Ugyanakkor a rőpnyílásokból el kell távolítani az elhullott méheket.

Az ellenőrzés végrehajtása után a kaptárakat 12—24 órával kb. 12 fokos melegségi helyiségben kell tartani, ezután pedig visszahelyezzük őket a méhésztérben lévő régi helyükre.

korszerűsítjük és meg jó pár évig használhatjuk.

A vita sokáig tartott. A résztvevők többségének az volt a véleménye, hogy ki kell dobni a használatatlan gépet. Majd a helyszínen slettek. Szerszámokkal felszerelt lakatosok, villany-szerelők csatlakoztak a társasághoz.

Az első szó a villany-szerelőké volt. Elvágta a közbiztonsághoz vezető huzalt. Kikapcsolták a gyár vérlérléncéből. Mint amikor a fának elvágják a gyökereit.

A gép közelében állt a két mérnök is, akik a gyűlésen pártját fogták. Nem beszéltek, de ugyanazt járt a fejükben. A gépet nem dobjátuk el. Atalakítjuk, korszerűsítjük. Mikor ezt kigondolták, mintha vezényszóra történt volna, egymásra néztek. Nem szóltak, csak a szemük beszélt.

Attól a naptól kezdve a két mérnök igen sokszor találkoztak. Rajzoltak, számoltak. A

ság sertésenyésztő részlegén Budacsek József dolgozott példamutatóan az elmúlt év folyamán.

A tornyai kollektív gazdaságban is beigazolódtott, hogy akik szorgalmasan dolgoztak az eredmények eléréséért, közös gazdasági erőfeszítésért, azok szép jövedelemben részesültek. Jak-sics Lazar, aki másodmagával dolgozott és 873 munkaegységet teljesített, az évről származó alkalmával 1660 kiló búzát, 3495 kiló kukoricát, valamint más mezőgazdasági terményeket és takarmányt, ugyanakkor 10.327 lejt kapott. Köles Márton, aki egymaga 554 munkaegységet teljesített, 1052 kilógramm búzát, 2212 kiló kukoricát, valamint más mezőgazdasági terményeket és 6551 lejt kapott. Adamcsik Erzsébet, aki szintén egymaga 301 munkaegységet teljesített, az évről származó alkalmával 572 kiló búzát, 1204 kiló kukoricát, más mezőgazdasági terményeket és 3580 lejt vitt haza.

A tornyai kollektív gazdaság az elmúlt évben ért el eredményeket. Ezek azt bizonyítják, hogy ha a tagság ebben az évben még rendszerebben veszi ki részét a munkából, még nagyobb figyelmet fordít a haladó módszerek alkalmazására és a feladatok idejében való elvégzésére, az 1963-as év még gyümölcsözőbb lesz.

G. I.

A pártélet hírei

Erősítik sorukat

Az aradi Tejfeldolgozó vállalat pártalapszervezetének büroja az elmúlt esztendőben nem foglalkozott kellőképpen a párt-szervezet erősítésével. Ezt bizonyítja az is, hogy a múlt évben mindössze két dolgozót vettek fel a tagjelölt sorába. A legutóbbi választás után, az újonnan megválasztott bíró egyik gyűlésen elemezte: milyen lehetőségek vannak a vállalatnál az alapszervezet további erősítésére.

A bíró határozott intézkedéseket tett. Harmadiktagu párttagok aktivát létesítettek és előtűlt havonta előadásokat tartanak. Ezenkívül különböző feladatok elvégzésével bízzák meg őket. A régi párttagokat azzal a feladattal bízták meg: foglalkozzanak egy-két elvtárral, segítsék őket felkészíteni a pártba való felvételre.

A bíró megbízta Fehér Jánost kövesse nyomon miként tesznek eleget az alapszervezet tagjai a rájuk háruló feladatoknak. A bíró többi tagja is állandóan foglalkozott a tagfelvétel kérdéssel. Csaknem egy hónap telt el, amióta a bíró elemezte ezt a kérdést. Azóta hat elen-láró dolgozót vettek fel a tagjelölt sorba, köztük Vidican Ana technikust, Tumbas Ana, Bota Constantin. Csernyeszki Márta munkásnőket. A tagjelölt sorából pedig négy elvtársat vettek fel a párttagok közé.

TESTNEVELÉS, SPORT

B osztályú labdarúgó csapataink előkészületeiről

Edzőmérkőzések az Olimpia pályán

Még csak február elején tartunk, de B-osztályú labdarúgó csapataink is megkezdtek az edzőmérkőzéseket, hogy minél jobban felkészüljenek a bajnokság tavaszi visszavágó fordulójára. Csütörtökön délután a mikelai Olimpia pályán számos vörösbél szurkoló övezte körül, akik ezen a délutánon két edzőmérkőzést néztek végig.

Először a Vagonul és a Teba játszott kétszer 35 perces. A vastag hátakával borított pályára nehéz feladatok elé állította a játékosokat. De mindkét csapat tagjai jól mozogtak, bírták a talajt. Ez pedig erőnlétük feljeli ivelését bizonyítja. Ezen az edzőmérkőzésen Schweilinger és Chitic góllal 2:0 arányban győzött a Vagonul.

Eljégedett vagyok a fluk-e rőnlétével — mondotta Jurca Toma, a Vagonul edzője. — A további mérkőzések hozzájárulnak majd a csapat alapos felkészüléséhez.

Milyen együttesekkel játszunk még edzőmérkőzéseket? — Vasárnap az UTA utánpótlás csapataival, a jövő hét csütörtökön az UTA ifjával, a következő vasárnap pedig az ICA-val. Február 20-án a Temesvári Stinta a B osztályú együttesével játszik edzőmérkőzést Aradon, majd 24-én az aradi CFR-IRTA 11-ével.

Elmondotta még, hogy program szerint február 27-én edzőmérkőzést játszanak a Barzal Dinamoval, március 3-án az UTA első csapataival, majd 10-én a Nagyváradit Crisullal. De közben megkezdődött a második edzőmérkőzés és a Vagonul edzője és mi is a CFR-IRTA játékaikat figyeltük, amely saját ifjúsági csapataival mérte össze tudását az első 45 percben. Ebben a szakaszban az első csapatnak csupán egy gólt sikerült elérnie.

A társaságokosival megérkezett a Vagonul ifjúsági csapata. A második 45 perces már a Vagonul ifjával játszott a CFR. Dan Alexandru edző irányításával a második félidőben görögtörőben mozgott a csapat. Már az első percekben Dragos kitér és lövése nem téveszt célt. Egyébként a játéknak ebben a részében a CFR 6 gólt lőtt. (Dragos 4, Klein 2).

Néhány szó váltottunk a CFR-IRTA edzőjével is. A játékosokról érdeklődtünk.

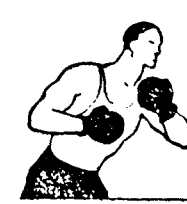
Program szerint vasárnap az ICA csapataival mérkőzünk — mondotta az edző. — Február 14-én az UTA utánpótlással játszik edzőmérkőzést, majd 17-én a Teba-val. Ezt követően, vagyis 21-én a Nagyszentmiklósi Unirea-val, 24-én a Vagonul-lal, március 2-án pedig a Temesvári Stinta-val találkoznak Temesváron. Még egy edzőmérkőzést játszanak a Turnu-Severin-i Drubeta-val. Erre a mérkőzésre március 10-én kerül sor. Ezután pedig kezdődnek a kupamérkőzések...

Megtudtuk még, hogy 18 tagu kerettel rendelkezik a csapat, amelyben helyet kap Horja Fedez és Szatmári középcentár, mindkettő az ifjúsági csapattól. Ezenkívül erősítik a csapatot Klein össekötővel és Papp balhátvédvel.

H. I.

Ökölvívás

A verseny első napján

Már hírt adtunk arról, hogy február 7-én, 8-án és 10-én Aradon, a December 30 gyár klubjában kerül sor az országos ökölvívó bajnokság tartományi szakaszának megtartására. E sporteseményt nagy érdeklődéssel fogadták városunk ökölvívó rajongói. Bizonyítja ezt az is, hogy a verseny első napján csaknem százfőság megett a December 30 gyár hatalmas klubtermében.

A LÉGSÚLYUAKNÁL először I. Ivanovici (Ciudanovița) és I. Buzatu (Vörös Lobogó) lépett szorítóba. Mindhárom menetben Ivanovici bizonyult jobbnak és pontozással győzött. Ugyan-csak ebben a súlycsoportban Pop Carol (Temesvár) és Finau Remus (Arad) vetélkedett. A második menetben Finau feladta a küzdelmet.

A FEHÉLSÚLYUAKNÁL Clu-ta Alexandru (Temesvár) pontozással győzött Tabacu Ion (Resica) ellen. Szólósi László és Bărbulescu Ion, mindkettő Resticáról kiűzött ezután. Bár-bulescu pontozással győz. Ezután Mihalec Stefan (Arad) és Pazman Zoltán (Temesvár, volt RNK ifjúsági bajnok) vetélkedett. Pontozással Pazman győzött.

A KÖNNYŰSÚLYUAKNÁL Sida Valer és Moldovan Nicolae, mindkettő Ciudanovița-i küzdelmet nézhetett a közönség. A harmadik menetben Moldovan feladta a küzdelmet. Ugyan-csak ebben a súlycsoportban Juhász József (Arad) és Hodosan Ioan (Resica, volt RNK ifjúsági bajnok) lépett szorítóba. Győzött Hodosan.

Röviden...

A rossz időjárás ellenére mezei futóink szorgalmasan készülnek az országos bajnokság március 10-én Craiova városra kerülő döntőjére. A döntő programjában a következő versenyszámok szerepelnek: 1000 m (női ifjúsági), 800 m (férfi ifjúsági), 1800 m (női felnőtt) és 8000 m (férfi felnőtt).

A moszkvai Szovjet Szárnyak Jégkorong-csapat cseh-szlovákiai portyája során legutóbbi Karoly Varyban játszott, ahol 10-4 (5-0, 3-4, 2-0) arányban győzte le a Csehszlovák SzK ifjúsági válogatottját.

HOL SZÓRAKOZUNK

A színház bemutatja

Szombaton, február 9-én 7 óra 30-kor „Ce inseamnă să fi onest” C-bérlet sorozat. Vasárnap, február 10-én 3 óra 30-kor „Ce inseamnă să fi onest”. Bérletsszűnet. 7 óra 30-kor „A treia patetică”.

DOZSA GYÖRGY filmszínház: Te is felelős vagy. NICOLAE

BALCESCU filmszínház: A len-csés ember. HERBÁK JANOS filmszínház: 30. születésnap. I. L. CARAGIALE filmszínház: Le-vél egy ismeretlenről. IFJUSÁGI filmszínház: Szilveszter éj-szakán. PROGRESUL filmszínház (Ujrad): A művészt. SOLIDARITATEA filmszínház (GÁK): Két szerelem között. MÁKSZIM GORKIJ filmszínház (Mikela): Ki a hibás? ILIE PINTILIE filmszínház (Moscoz-telep): A pupos lovacska.

Szimfonikus hangverseny. Az aradi Al-lami Filhar-mónia szomba-ton, február

9-én este 8 órakor tartja a Kul-turpajta nagytérben az évad XIX. szimfonikus hangversenyt.

Vezényel: Jiri Waldhans (Csehszlovák SzK). Hegedűn közreműködik Mihai Constantinescu. Műsor: Ravel: La me-re l'Oye meseszt. Mozart: IX. eszmoll hegedűverseny. Haydn: 100. Katonaszimfónia. Szmetana: Moldava szimfonikus költemény.

Vasárnap, december 10-én délelőtt 11 órakor ifjúsági hangverseny. Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a Kulturpajta pénztáránál. Bér-lők részére a 10. számú szelvény érvényes.

Minden kultúr-otthonban

A város és rajon területén előadásokat tartanak, művészi műsort mutatnak be. A különböző vállalatok, intézmények műkedvelő csoportjai utaznak a községekbe és falvakba, ahol színvonalas műsorral szórakoztatják az ottani lakosokat.

Több együttes már szombaton délután utazt ki. Mácásra a November 7 gyár, az ötvenes állami gazdaságba az Aramszolgálati vállalat, Pankotára, a Vagongyár, Fenakra pedig a 6szerszámgépgyár műkedvelői utaznak. Vasárnap több együttes keres fel különböző kultúr-otthonokat, így a többi között a vasutasok együttese a vladimirevui kultúr-otthont. A Teba és a Cukorgyár közös együttese Sző-falura utazik, a Vörös Trifó gyár műkedvelői Viágosra, a Városi Közözmekelői Faketre.

A Prichindel bábszínházban

Vasárnap, február 10-én, délelőtt 10.30 órakor: bemutató Smeu-ricá és Smeu-rica és délután 4 órakor: Smeu-ricá és Smeu-rica.

ÉRTESÍTÉS
AZ ARADI KÉSZRUHAGYAR
AZONNAL ALKALMAZ
ELEKTROMÉRNÖKÖT

a karbantartási és beruházási osztály vezetőjének tisztázására. Tanulmányi és a munka mezején eltöltött időre vonatkozó feltételek az 1053—1960. számú Minisztertanácsi Határozat szerint

Kovács Sándor

Egy gép második ifjúsága

gép pedig állt, félreállítva. Napok, hetek teltek el. A gondolatok különböző vonalakban, rajzokban öltöttek alakot. Néhány hónap múlva hozzáálltak a terv valóra váltásához. Amikor a többiek — akik a gép készítése mellett törektek a lánd-letet addig az esztendőig mosolyogtak és ilyen megjegyzést tettek:

— Utótt annak már az utolsó órája. Minek vesztegetitek az időt erre a tragacsra.

A két mérnök nem tördött a gunyos megjegyzésekkel, csak néha válaszoltak a csipkelődésekre.

— Nyugtával dícsérd a napot!

Dolgoztak, terveztek tovább. Az elképzelés szerint megszülettek az új alkatrészek, hozzákezdtek azok felszereléséhez.

— Mit lehet még azon a gépen gyártani? — kérdezték Szász Artúr és Kallikiewicz Sándor.

— Sok mindent — válaszoltak röviden és dolgoztak fáradhatatlanul.

Vége eljött a döntő pillanat, a próba. A gépet úgy tervezték át, hogy azon az orsónyereg főtengelyének belső részét kö-szörüljék. Ugyanis ezt a műveletet addig az esztendőig végezték. „Kisipari” módszerrel, ami nagyon hátrányos volt.

Az újatervezett gépen elkészült az első alkatrész, majd a második, a harmadik. A mér-ésnél kitűnt: a köszörülés nem pontos.

— Nos, látjátok, kár volt rajta annyit dolgozni! — mondogatták a kétkedők.

Még gondolkodunk, dolgozunk rajta — mondta a két mérnök, akik nem hátráltak meg az első „vereség” láttán. Tovább harcoltak, dolgoztak. Rájötték a hiba okára. A fő-tengely meghajtása merev — mondogatták. — Más módszerrel! — alkalmazzák. Elkészült az új terv is. Legyártották a szűl-és-

ges alkatrészeket. A merev meghajtást rugalmas meghajtással alakították át.

Elkészült a próbadarab. Az ellenőrzésnél kitűnt, hogy az ezredmilliméter pontosságra megfelel az előírásnak. A hitelesítők egy szót sem szóltak, csak a fejüket csóválták.

Az új gépet beállították s megkezdtek az orsónyereg főtengelyének köszörülését. S ettől kezdve az ócska gép új szerepet tölt be a termelésben.

Sőt, olyan fontossá vált, hogy ha csak egy órára is megáll, észreveszük a termelésben.

Szász Artúr elvtárs akkor ezeket mondta:

— Látjátok, érdemes volt dolgozni! S ez azt bizonyítja, hogy nem szabad meghátrálni a nehézségek előtt.

A régi, elavult, ócska gép ma már a Szerszámgépgyár egyik kulcsképe, amely második ifjúságát éli, bizonyossággal annak, hogy a céltudatos, szivós munka mindig meghozza gyümölcsét.

INNEN-ONNAN ÉVEL-ARRÓL

A nagy csata egy epizódja — filmen

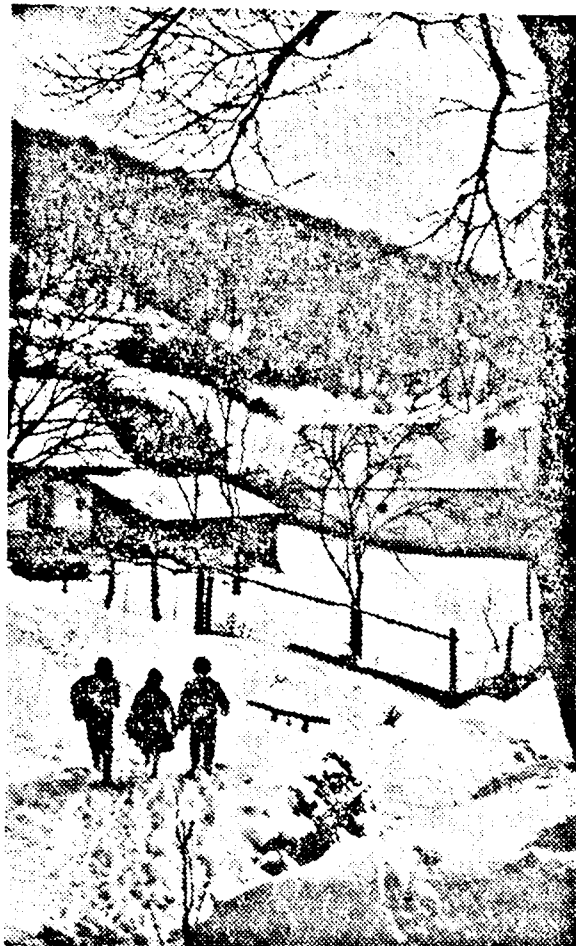
A szovjet főváros védelme egyike volt a második világháború legdrágább és legmagasabb epizódjainak. Vaszilij Ordinszkij szovjet rendező ezzel a témával foglalkozott „Küszöbön” című legutóbbi művészifilmjében, amelyet a Mosfilm stúdióban forgattak.

A film 1941 őszén és télen játszódik Moszkva környékén. Drámai képet ad egy tankelhárító ágyú hét főnyi legénységének és egy parasztsaládnak hősi harcáról. A parasztsalád háza pontosan a frontvonalon van.

A kis parasztkunyhó a katonák szemében Moszkva külső része volt, amelyet az ellenségnek nem szabad átérnie. A forgatókönyvet Szergej Nagornij írta, aki maga is részt vett Moszkva védelmében. A forgatáshoz redits események szolgáltattak alapot. Ezek az események egy Moszkva környéki faluban történtek, s ott készültek a külső felvételek is.

Az új film hőseinek — az iskolapadból egyenesen a harcok tűzébe került fiataloknak — a sorsa nagyon hasonlít Vaszilij Ordinszkij rendező és Igor Szabanyevics operatőr sorsához.

„Az akartuk megmutatni, hogy a szovjet katonák és a moszkvaiak milyen hőiesen, önfeledőn védekeztek a szovjet fővárost, lehetőséget nyújtva ahhoz, hogy a Vörös Hadsereg támadásba lendüljön” — mondotta Szergej Nagornij, a forgatókönyv szerzője.

Téli
ösvénye-
ken

Két hónapig a tenger alatt

Jacques Yves Cousteau, az ismert francia óceánográfus Monte Carloban új mélytenger-kutató expedíciót szervez. A Vörös-tengerben végrehajtandó kutatások során, amelyekben 50 személy vesz részt, tíz ember két hónapig egy tenger alatti faluban fog élni. Ebből a célból három „házat” sülyesztettek le a tengerbe, a 2000 méter mélységben végzendő kutatásokhoz szükséges felszereléssel. A tíz óceánográfus a parancsnokkal, Cousteauval együtt az expedícióra előkészített idő leteltéig a tenger mélyén marad. Az expedíció néhány nap múlva indul el a Cypso hajóval Marseille-ből a kutatások színhelyére.

A kőbirtalom mélységeinek varázsa

Hazánk természeti szépségei túlszámoltak a szemmel érzékelhető határokon. Gyakran valamely meredek hegyfalon sötét üreg tárog. Szinte arra gondol az ember, hogy onnan valamilyen állat bukkan elő egy történelem előtti korszakból. A Hunyad tartományi Sura Mare az egyik barlangbejárat magassága 40 méter, akárcsak egy tízemeletes tömbház. Jelenleg 600 kisebb-nagyobb barlangot tartanak nyilván hazánkban, s ezeket barlangkutatóink aprólékosan tanulmányozták. E barlangok több, mint a felének feltárását az utóbbi években kezdték meg, amikor intenzív kutatómunka indult meg ezen a területen. Tavaly például a jektől végig felkutatották az ország leghosszabb és a világ egyik legnagyobb barlangját, az oltónál Pesteria Topolnitél barlangot, amelynek fő folyosója több, mint 10 kilométerre hatol be a föld méhében.

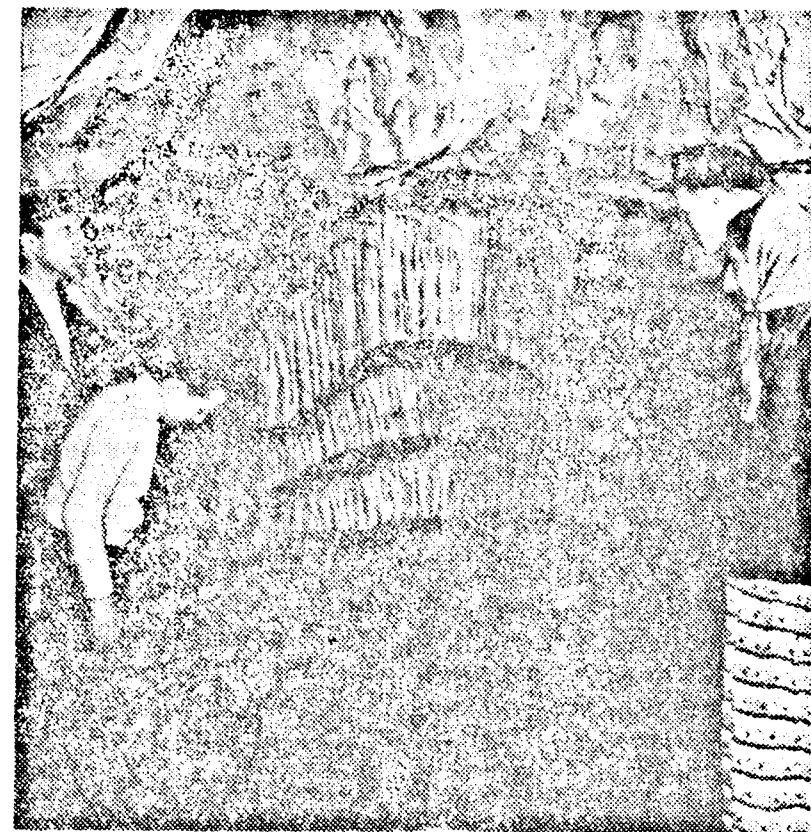
Mivel jobban behatolunk a barlang belsejébe, az az érzésünk, mint ha egy izgalmas természet-történeli könyv lapjait olvasnók, messzire belátunk a távoli negyedkorba, megfigyelhetjük a hazánk területén élt emberek és állatok életének eddig ismeretlen oldalait, újabb élőlényfajták kerülnek felszínre. Amelyeket a tudomány eddig nem ismert, föld alatti és talajvizek tárolóknak fel s mindezek számos kérdést világítanak meg hazánk földrajzával és geológiájával kapcsolatban.

A már említett Sura Mare barlangban rejtőzik az Ohaba folyó vize, amely aztán ismét napvilágra kerül, miután sok kilométeren át a föld alatt kigyózik. A Nyugati Érchegységben a Vintulul barlang nyújt menedéket az azonos nevű patak számára, amely a Sebes-Körösből tör ki. A Baia de Aramă melletti Pesteria Bulba barlangból ömlik ki a közeli Zăton-ló vize, amelyet elnyelnek a föld alatti üregek. Ezek a föld alatti vizek a barlangkutatók gumicsónakokkal szelik át a sötétséget, irányítva, mint az igazi hajósok az ismeretlen tengerre. Időnként meg-megállnak. Az acéltű-lámpák fényét valamelyik szögletre vetik, valóságos katalizmát idézve a földalatti rovarok és apró barlangi rákok világában, amelyek gyanútlanul sétálnak a barlang kalccit, vagy agyag-

padióján. Néhány ilyen élőlény a csipeszekbe kerül, az alkoholos tubusok pedig elzárják őket, hogy a központi laboratóriumokban a tudomány minden eszközeivel tanulmányozhassák őket. A kutatók ez ideig csaknem 100, eddig ismeretlen élőlényt fedeztek fel. A Lesertella Dobrogea eddig ismeretlen állatfajta például Margareta Dumitrescu, a bukaresti Barlangkutató Intézet munkatársa fedezte fel a Dobrudzsai Pesteria Lilieilor barlangban. Ennek a barlangi póknak az első leírása nemrég jelent meg az Acta Soc. Entomologica Cechoslovaca cseh-szlovák folyóiratban is. Az oltónál barlangokban V. Decu és Maria Serbanescu bukaresti kutatók két új, kék színű, eddig ismeretlen algát fedeztek fel. Ezeket az algákat Loricella Racovitzei, illetve Atractella Clavatanak nevezték el. A Loricella fajta a második a világon; az első Indonéziában fedezték fel. A Dobrudzsai híres La Adan barlangban több, mint 70, hazánk területén élt negyedkori élőlényt fedeztek fel. A már 14 méter mélységig tartó ásatások során feltárták a többszáz év előtti élet újabb nyomait. A barlangkutatók egy orrszaru csaknem hiánytalan koponyáját ásták ki, amely rendkívül értékes lelet hazánkban. A barlangkutatók során felfedezték olyan élőlények maradványait, amelyek ma a világ más vidékein élnek, mint sarki róka, rénszarvas, elefánt, oroszlán. Találtak e barlangokban ősember-fogakat is.

A burzsoá-földesuril rendszer idején az állattalás „turisták” vandál kegyetlenséggel pusztították a barlangok tudományos értékű kincseit. Ma számos barlang „természeti műemlékként” az állam oltalma alatt áll. A látogatók valóban bámulatra ejtik a szekerisori cseppkőbarlangban valóságos erdőnek ható, embermagasságnál jég-szitalagmók vagy a Novaci rajoni Asszony-barlang csodálatosan csipkészt sztalaktitjai, de különösen a closani barlang (Baia de Aramă rajon) gazdag kristálydíssal.

Ma már a dolgozók legszélesebb rétegében tudatosodott az, hogy a föld méhének kincseit épen kell megőrizni. Sokatmondó epizód történt a Herkulés-fürdő melletti Sorovistei barlang feltárásakor; a fő tárna

végén meredek, mély üreg nyílt, amelynek látványa némileg lelohasztotta a tudósok vállalkozó kedvét, noha hivataluk gyakorlása közben számtalanszor nemcsak uszóká, hanem alpinisták is kell válniuk. Ekkor hivatásos alpinisták siettek a tudósok segítségére, kötelek segítségével leszálltak a 40 méter mély üregbe s így teljesen feltérképezték a barlangot.

Ma az ország valamennyi tartományában természetvédelmi bizottságok tevékenykednek s ezek a barlangok védelmében is együttműködnek az állami szervekkel, segítik a tudósokat hivataluk teljesítésében, abban, hogy világot gyújtsanak ott, ahol évezredek óta a legmélyebb sötétség uralkodik.

Nicolae Scărlătescu,
az Agerpres szerkesztője

Craiova tartományban, a Paring hegységben, a Galbenu folyó mentén, Baia de Fier közelében található a „Pesteria Muerii” (Asszony barlang). Erre folyt valakik a Galbenu folyó. Miután a víz újabb mederbe huzódott, a barlang az Ursus Speleus (barlangi medve) temetőjévé vált. Ennek bizonyítéka az itt talált számos medve fosszília. A népvándorlás korában és azután, a török hódoltság idején a környező vidék asszonyai menekültek veszély idején erre a helyre. Innen származik különben a barlang elnevezése is.

Képünk a természeti műemlékké nyilvánított barlang „orgona” nevű kőzetcsoportját ábrázolja.

A kártékony ürge hasznos zsírja

A Szovjetunió távoli vidékein a vadászok táplálékul medvezsírt visznek magukkal utjukra. A medve zsírja összesen sok vitamint tartalmaz, melyet óvatos kiolvasztással nagyrészt sikerül megőrizniük.

Az ürge zsírjának hasonlóképpen nagy a vitamintartalma. E rágszáló egyébként szerföltött kártékony: naponta 50 gramm gabonát is elfogyaszt. Becsülések szerint az általa okozott kár a Szovjetunió területén több, mint 2 millió tonna gabona.

Az ürge azért is veszedelmes, mert tavasszal a friss hajtásokat, nyáron pedig a gabonaszemeket falja fel s általában a legértékesebb takarmánynövények fogyasztója. Ennek következtében gyorsan hizik, majd — a helyi viszonyoktól függően 7-9 hónapon át — alszik.

Legnagyobb ellensége a görény, valamint a réti sas. Elejtése prémhez és értékes zsírhoz juttatja a vadász. Klóntéssel fogható meg legkönnyebben, mégpedig tavasszal.

Négy és félmillió kép — másodpercenként

Moszkvai fizikusok kiváló minőségű fényképezőgépet szerkesztettek, amellyel fényképezhető a gyorsan végmenő folyamatok többsége.

A fényképezőgépet tükörös kezeslél látták el, amely „vdr”, ez a készülék nagy előnye más készülékekkel szemben. A készülék „megvárja” az illető folyamat kezdetét és a szükséges pillanatban automatikusan fényképez. Megjegyzendő, hogy olyan folyamatokról van szó, amelyeknél ismeretlen kezdetű pontos ideje.

Dr. Al. Dubovik, a készülék egyik szerkesztője kijelentette, hogy a fényképezőgépet a sziklás kőzetek, a robbanással járó folyamatok, a gyors égések,

stb. tanulmányozására használják fel.

Az új készülékkel fényképezési sebesség másodpercenként 40.000 és 4,5 millió kép között váltakozik. A fényugrak egy lencse és tükörrendszeren jutnak el a kórkárokban elhelyezett filmre. A fénynyaláb terjedési sebesség másodpercenként tíz kilométer, ami körülbelül a második kozmikus sebességnek felel meg.

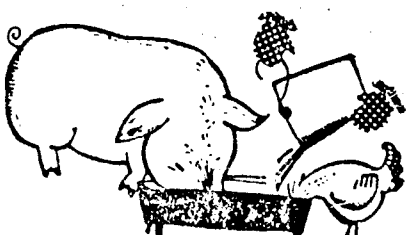
A fényképezőgépet cserélhető és teljesen automata lencserendszerrel látták el. A fényképezéssel egyidejűleg a gép a képet is számolja. A készülék kis méretű és könnyen használható laboratóriumokban, kétszázéves egy ember szükséges.

A hóle haszna

„A hóle serkentőleg hat a háziállatok és kultúránövények produktivitásának növekedésére” — ilyen címmel jegyeztette be tanulmányát B. N. Rogymov

tomskai biológus a Szovjet Minisztériumok mellett működő találmányi bizottságnál. Mit mutatnak az első kísérletek? Kétféle tyukot egy hónapig hólel itattak s ezek mástól sokkal több tojást tojtak, mint amelyeket rendes vízvezetékű vízzel itattak. Más kísérletek is hasonló eredményekkel jártak. A hólel itatott anyadiszó olyan malacokat etlett, amelyek naponta átlagos súlygyarapodása mástól nagyobb volt a szokásosnál. A hólel öntözött melegegyi uborka és retek kétszeresére növekedett. A hóle kedvező hatását az a tény is bizonyítja, hogy a hóborította őszi gabonaterületek kétszerannyi termést adnak.

Mi ennek a magyarázata? A tudós hipotézise szerint a hóle a rendes víznél kevesebb „nehéz vizet” tartalmaz s ez a körülmény elősegíti, hogy az egyes szervezetek jobban feldolgozzák a tápanyagokat.

T. S.

Tudja-e, hogy...

lyes oxidáló hatása okozza a felületét és a fertőtlenítést. A klórt fertőtlenítésre először Semmelweis Ignác (1818-1865) magyar orvos használta, még abban az időben, amikor a baktériumok létezéséről nem is tudtak.

...mi a fehér vérszéklet jellegzetessége? Az, hogy tulajdonképpen vándorok, amelyek szabadon közlekednek az emberi szervezet szövetei között. Ez még maradvány az „egysejtli kórból”, amikor még önálló egyedek voltak s ideiglenesen telepekké rendeződtek.

...nem mutat azonos színértekenységet az emberi és állati szem? Például a hangyák és a méhek szeme érzékeny a vörös színű sugárra, de látja az emberi szem számára láthatatlan ibolyavörös sugárakat.

...miért tisztít a szappan? A szappan tisztító hatása főleg

fizikai folyamatokon alapul. A szappan molekulái a textilrostok, vagy a bőr és a szennyező anyagok és beburkolják azokat felületét. Ezért vizes oldatban a megfázott szennyező anyagok a szappan segítségével a víz felületére kerülnek, ahol a víz felületén a szappan molekulái a szennyező anyagokat a víz felületére vonzzák, ahol a víz felületén a szappan molekulái a szennyező anyagokat a víz felületére vonzzák, ahol a víz felületén a szappan molekulái a szennyező anyagokat a víz felületére vonzzák.

...a csillagok, súlyuk tekintetében nem nagyon különböznek egymástól? Nincs egyetlen olyan csillag sem, amely tízszer könnyebb volna mint a nap, olyan sem, amelynek súlya hússzor meghaladná a napét.

...a gombaleves kalória tartalma hétszer nagyobb a huslevesénél? Egy kiló szárított gomba tápértéke egyenlő három kiló hus vagy hal tápértékével.

...a kozmikus térben elég méreteiről származó porból napi 6000 tonna, vagyis évi két millió tonna jut a földre? Ez azonban átlag négyzetkilométerenként csak négy kilót, hektáronként pedig 4 dekát jelent.

Érdekes régészeti lelet

Görögországban a Bolotia kerületben lévő Martino falu melletti mezőn 65, legnagyobb részben nőket és ifjakat ábrázoló Tanagra-szoborcák találhatók. Az idősármításunk előtti IV. század ötvenes éveiből származó égetett agyag-szoborcák teljesen épek és közülük egyesek egészen ritka példányok. Tanagra falu, amelyről az ilyen szoborcák nevüket kapták, szintén Bolotia kerületben van.

HUMOR

Cassini, a régi neves csillagász annak idején meghívta ismerőseit, hogy a holdfogyatkozást végignézzék. Az egyik előkelő hölgy elkéskézt. Nyájassan így szólt a tudóshoz: — Nemde, Cassini ur, lesz szíves a kedvemért újrakezdni?

AZ ÖREG TÖLGY MESÉJE (II.)

dagépekből”, melyekből annyira félttem. Gépek helyett új gyalupadok sorakoznak egymásután s mindegyik mellett egy-egy asztalos szorgoskodik. Így néztem a jobb-ra-balra és észre se vettem, hogy egy idős, szürke kötéyes ember közeledik felém. Két kérges tenyerével megfogott, a közel gyalupadra fektetett s már készített is az üvegpapírral, amikor idegen lépett a csarnokba. A brigádfelelőst kereste. És képzem, mekkora volt a csodálkozásom, amikor kiderült, hogy az az asztalosmester a brigádfelelőse, aki engem vett gondozásba.

Mivel kitűnő természetű vagyok, gondoltam: kihalgatom beszélgetéseiket s megtudtam, hogy az én mesteremet Máté Lajosnak hívják és azt is, hogy már nagyon régóta dolgozik a gyárban. De közben az idegen tovább kérdezősködött. Máté elotarta pedig nyugodtan, megfontoltan válaszolt:

— A brigád, amelyet vezetek — és közben szerény mo-

dulattal az egész termen végigmentem — ma már egy hónap alatt annyit termel, mint régen a kis műhelyekben hat év alatt.

Amikor az új munkárium-ményekről és a munkások iránti gondoskodásról beszél, egészen meghatódik, hiszen ő — Máté Lajos, az idős szakmunkás tudja a legjobban, mit jelentett a múltban asztalosnak vagy segédnek lenni.

Többet már nem hallhatom, mert arról mentek egy másik gyalupárhoz és ott folytatták a beszélgetést. Rövid idő múlva a mester is visszatért hozzám és az üvegpapírral „csiklandozni” kezdett addig, amíg minden porckamráról el nem tünnek az apró kis szálcák. Majd vésővel „simogatta” az oldalamon lévő nyulat s mutató ujjával megmutatott egy másik társammal mindketőnk hátra rártta ugyanazt a számot.

Vajon mire jó ez? — kezdtem gondolkodni. De nem sok idő maradt erre, mert feltekert egy többpócos kerekken

guruló áldványra és átvittek a pácolóba. Kellemes szag terjengett itt és pár perc múlva már én is ugyanolyan szagot árasztottam magam körül. Miután jól megszárítottak, újabb lecsiszolták és egy vékony lakkréteget öntöttek rá.

S a kis pócos kocsi már gördült is velünk egy másik terem felé. Amikor az ajtó becsukódott mögöttem, elállt szemem szám az ámulattól. Annyi szép fényesre csiszolt társamat láttam itt viszont! Egyesek még a padokon feleltek, félig kényezve. Férfiak, asszonyok és lányok puha kelmadarokkal, gyöngyöknélkül. Engem egy öröndös masina asztalára fektetve jól lecsiszoltak. Jól megmésztam a fiatalembert, aki velem foglalkozott. Tegyesem nézett ki, de nagyon megsértődtem, mert miután megnyitott egy gombot már el is távozott. Micsoda mostoha bánásmód! — gondoltam hezengve. De a gép karjára szerelt filckorong nagy sebessé-

gel kezdte a lakkmolekulákat összemolni. Közben gyorsan száradó hígított csöpögtetett a szövetelt bevont korongra és így elhagyta már félt kezdetem. Arra gondoltam, hogyha ez a gép „tévéd” akkor annak nem jó vége lesz. De kelemen csalódtam, mert olyan gyorsan és egyenletesen végezte a munkát, hogy nem maradt időm rágondolni a dolgon. S már jött is újabb a gépkezelő és egy odaszólt fiatalasszony gondjaira bízott. Szabó Emiliának hívták — ezt onnan tudom, mert már megtörtént halálom, amint a brigádfelelőssel — Nagy Bélával — beszéltem pár szót. Nagy említés utólagos felhívása jött, hogy ügyeljenek jobban a fényezésemre.

És a fiatalasszony úgy is bánt velem. Óvatosan letörtölt, majd ütöges mozdulatokkal előre-hátra huzta rajtam a puha kelmadaratot. És én minden mozdulataira fényesebb lettem. Munka közben mosolyogva nézte meg magát tükrökben kézenem. Gondoltam, visszamosolyogok a hájas fiatalasszonynak, hiszen olyan jól bánt velem. De rögtön el-

került ez a mosoly, mert a szerelő minden tekintetével rám volt. Hozzám pártoltak két-három társamat, kicst faragtak, csiszoltak a csapokon és előkerültek a szürke kötéyes zsebdoból a fényes csavarok is. Jól összeillesszettek bennünk és zsanér került sarkunkra. Miután feltették, egyetlen hajlásra befőtünk egy szekrény tátonó „száját”. És tessék már itt sem hagynak debékben. Egy kis kocsi, amely mellett gurult, egy kétfőre felkapott és elfutott velem.

És most én, mint szekrény, itt vagyok többi társammal a kiállítás teremben. De a legismertebbünk, mert egyik az asztal formáját öltötte magára, a többiek meg székekkel voltak. De gyönyörűek mindannyian! Nem szódom csodáim őket. S amint egy gondos női kéz utóbli simogatta, tőrlögteti kezd arra gondolnom: mennyi ügyességgel, tudással rendelkeznek azok, akik ennyire öreg tőrlőt ilyen tőrlőkészséggel, amennyire tőrlőt tudnak varázsolni! De visszafeletem majd nekem mindezt, diszkrétül valószínűleg.